

Q. N. 549, 1.

Y b
1927

W
S
A
BI

WILHELMI ERNESTI TENTZELII

Historiographi Ducalis Saxonici

EPISTOLA

De

SCELETO

ELEPHANTINO

Tonnæ nuper effosso,

ad

Virum toto orbe celeberrimum

ANTONIVM MAGLIA-
BECHIVM,

SERENISSIMI

MAGNI HETRVRIAE DVCIS
BIBLIOTHECARIVM ET CONSILIARIVM.

EDITIO SECVNDA CORRECTIOR

MENSE IVNIO ADORNATA.

IENAE,

SVMTV IOAN. BIELKII BIBLIOP.

BIBLIOTHECA
PONICKAVIANA

WILHELM ERNEST TENTZELI

Historiographi Ducalis Saxonici

EPISTOLA

SCHELLETO

ELIAPHANTINO

Tomae paper effuso

Vixit toto orbe celebratissimus

ANTONIVM MAGLIA

BECHIVM

SERENISSIMI

MAGNI HERTYRIAE DUCIS

BIBLIOTHECARIVM ET CONSILIARIVM

EDITIO SECUNDA CORRECTIOR

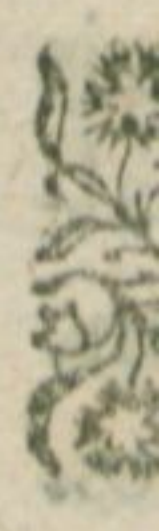
MENSE IVNIO ANNO MDCCCLXXII

LEIPZIG

EDITIONE WILHELM TENTZELI

WILHELM TENTZELI

LEIPZIG

cla
SA
NI
&
me
no
con
uif
mu
vno
uno
acco
pud
ini
ni
ma
bus
Du
Ser
VM
mu

Anta Nominis TVI apud omnes eruditos pridem inualuit admiratio, MAGLIABECHI ILLVSTRISSIME, vt quem Isaaco Casaubono defuncto cultum decernebat Mortonus, in Epitaphio exclamans: O DOCTORVM. QUIDQVID. EST. ASSVRGITE. HVIC. TAM. COLENDO. NOMINI. hunc TIBI viuo adhuc spirantique vltro cuncti & certatim deferant. Quare inter præcipua fortunæ melioris ornamenta reputo, ante duodecim fere annos propius *TIBI* innotuisse, ab eoque tempore commercium tecum litterarium coluisse, longe suauissimum ac vtilissimum; cum ad TE, tanquam communem & inexhaustum omnis doctrinæ fontem, vndiquaque confluat, indeque vicissim ad alios redundet, quidquid rerum nouarum in orbe litterato accidit ac geritur. Hæc causa est potissima, qua impulsus ad TE cum primis perscribere ausus fui rarum insolitumque his terris spectaculum, initio huius anni oculis nostris oblatum.

Tonna inter Thuringiæ Dynastias haud postrema, Erfurto propinqua, Comitibus olim Glichenibus paruit, iisque extinctis varios sortita Dominos Ducatui tandem Saxo-Gothano innexa est, ex quo Serenissimus Princeps, FRIDERICVS, cuius FILIVM cognominem feliciter hodie regnantem suspicimus, anno M DC LXXVII. iure emtionis hæredita-

rio sibi suisque eam comparauit. Binos præ cæteris
habet pagos seu villas eiusdem nominis, quorum al-
ter appellatur Burg-Tonna, quasi castrum Tonnam,
alter Gräfen-Tonna, quasi Comitum Tonnam diceres.
Vter illorum antiquior sit, definire nequeo: id saltem
constat ex annalibus, vetustissimum pagum esse, qui
Donnaha audit in Diplomate Ottonis Magni, anno
Christi D CCCC LXXIII. dato, meaque opinio-
ne ad Burg-Tonnam spectat. Proxime pago huic
adiacet mons siue collis arenosus, arenam in fundo
præbens purissimam albissimamque, in variorum
artificum vsum longe lateque transportari solitam:
quam effodientes mense Decembri superioris anni
ossa quædam maxima reperiunt, ad pedes postero-
res spectantia, vnum nouendecim librarum ponde-
re; deinde globum siue caput rotundum acetabulo
insertum, capite viri maius, nouemque librarum;
hinc maius os femori simile, triginta duarum libra-
rum. Soluta post noui anni initium frigore am-
plius inquirentes, offendunt spinam dorsi cum co-
stis adhærentibus, profundiusque in arena abditos
globos longe maiores binos, vna cum ossibus eo
pertinentibus, pedum nempe anteriorum; tum os
humero, quatuor pedes longum, duasque spitha-
mas latum cum dimidia: mox vertebrae colli cum
vertice acuminato; denique caput prægrande cum
quatuor dentibus molaribus, quorum singuli duo-
decim libras pendebant, & duobus maximis den-
tibus siue cornibus, duarum & dimidiæ spitha-
mæ crassitie octoque pedum longitudine ex capite
prodeuntibus. Vt caput melius conspiceretur, col-
lis duodecim fere cubitorum seu viginti quatuor
pedum

pedum altitudine perforatus est, quo facto ipse Serenissimus PRINCEPS X. Kal. Februarii accessit, meque inter comites esse clementissime iussit; ubi omnes quidem in magno hominum concursu caput illud cum dentibus prægrandibus admirabundi contemplati sumus, maxime autem indoluimus, & caput & dentes, exceptis maxillaribus, quos integros fere accepimus, & reliqua ossa, adeo fragilia, consumpta carie, situque corrupta iacuisse, ut nullum eorum ex omni parte incontaminatum erui potuerit, sed in plurimas particulas disiecta fuerint. Cum primum fama emanaret, vulgarem simul opinionem de Ossibus Gigantis circumferebat, quæ tamen nec mihi, nec aliis prudentioribus arrisit, & viso capite statim euanuit. Postea vero duæ opiniones emerferunt, quarum altera pro Elephanti sceleto, temporis diuturnitate maximam partem petrefacto; altera pro Unicornu fossili, ut vulgo vocant, seu minerali iocantis naturæ foetu, habuit. Prior sententia mihi cum primis placet, quam ita defendere aggredior, ut primo ostendam, sceleto nostro omnia convenire, quæ ad vera elephanti ossa requiruntur; deinde euincam, non esse minerale fossile, sed animale petrefactum; denique inquiram, quomodo in has terras ipsumque locum pervenerit Elephantus.

Primum ex collatione sceleti nostri cum Anatomia Elephanti, quam Dublini in Hibernia anno M DC XXCI. dedit, Anglicoque idiomate publici iuris fecit A. Moulinus, clarissime liquet. Dolendum quidem, ossa nostra non amplius esse integra, ut cum figuris ac dimensionibus Moulinianis

accuratius committi queant; ex fragmentis tamen
residuis, quantum potero, colligam. Ante omnia
notandum est, quod Moulinus refert, in cranio Ele-
phanti existare magnum cellularum numerum, ple-
rumque triangularium, membranulis obduetarum,
in quibus multa sint vasa sanguinea, curiose dispo-
sita, istasque cellulas ex tenuibus bracteis osseis
factas esse. Enimvero cranium Tonnenfe non
tantum intus concavum & instar tumuli formica-
rum perforatum fuisse referunt fossiores, sed e frag-
mentis idem liquet manifestissime, quæ cellulas
istas modo oblique, modo directe cranium trans-
euntes nobis ob oculos ponunt, ex tenuibus bra-
cteis constantes, & maximam partem triangulares:
membranulas autem, vasis sanguineis exsiccatis, fir-
missime agglutinatas deprehendimus, colore flavo
subrubicundo tinctas, scalpro forte tentatas in fru-
stula dissilire, simulque colorem istum auferre, ut
cranii albedo emineat. Præterea quem Moulinus
in cranio observat meatum medullæ spinalis, &
nostris etiam fragmentis apparet, & quam ille me-
titur distantiam cranii ab vno extremo ad alterum
viginti & $\frac{3}{4}$ digitorum, in nostro dicitur fuisse
trium pedum & dimidii, qui cum quadraginta
duos digitos faciunt, tum coniecturam nobis præ-
bent, Elephantum Tonnenfem Hibernico fuisse ad
minimum duplo maiorem, quod ex sequentibus
clarius patebit. De externa cranii Elephantini for-
ma alius Anglus, Ioannes Raius, in Synopsi Anima-
lium Quadrupedum observat, *posticam eius partem
in duos prægrandes sinus seu lobos ita dividi, ut
clunes humanos referre videatur; neque ut in aliis*
mul-

multis *Quadrupedibus cerebello excipiendo cavita-*
tem, seu alveum productum extrorsum conspicuum
habere, sed potius cranii humani figuram imitari.
Obtestor omnes, qui caput in arena iacens viderunt,
annon hæc definitio ipsi apertissime conueniat? Sal-
tem imitatio cranii humani adeo manifesta erat,
vt antequam integrum erueretur, dentesque præ-
longos proderet, illi, qui Gigantem credebant, in
eo reperisse se putarint, non quod pueri in faba.
Cæterum longissimi dentes illi siue cornua, præter
crassitiem & longitudinem indicatam simul refere-
bant natiuum læuorem, colorem subflauum nigri-
cantibus maculis subinde conspersum, curuaturam,
& strias nullis aliorum animalium dentibus cornu-
busque communes: imo quod maxime notari me-
retur, superest adhuc cuspis dextri dentis, apertissi-
mo limationis signo conspicua, de qua Plinius libri
xix. initio, *arbore exacuare limareque cornua ele-*
phantos memorat. Neque præterierim, inter alios
ad visendum Tonnense spectaculum vndique ad-
fluentes venisse etiam mercatorem, qui multos an-
nos in India consumserat, & secundum regulas In-
dorum, quas sibi probe cognitas dicebat, ex denti-
bus siue cornubus iudicabat, elephantum nostrum
plusquam ducentos annos vixisse. Quam in rem
Aldrouandus allegat Aloysii Cadamusti testimoni-
um, *vidisse se aliquando elephantem occisum per-*
quam mediocrem, cuius dentium amplitudo palmos
(i. e. spithamas) ternos excedebat, eminebant ad
duos palmos, verum palmus contactus carne maxillæ
immergebatur, vt totus occultaretur, vt sunt alio-
rum radices dentium; & quoniam eorum **SENECTA**

DENTIBVS COGNOSCITVR, aiebant argumen-
to dentium feræ despicabilis, ipsum haud quaquam
annosum fore, si conferretur aliis procerioribus,
quorum dentes tantæ sunt magnitudinis, ut vicem
postium suppleant, & pro palis sepes muniant, te-
ste Plinio, & ut Nigritæ referebant, nonnullis eo am-
plitudinis crescunt dentes, ut duodecim palmorum
mensuram excedant. Ultima verba cum primis ad
propositum nostrum faciunt: palmum enim Cada-
mustus intelligit maiorem, quem spithamam alio-
quin dicimus; duodecim igitur palmi octo faciunt
pedes, quæ longitudo est dentium Tonnen-
sium. Non multum hinc abit dens Harduino, Commen-
tatori Plinii nouissimo, Deppæ visus, septenum fe-
re pedum, centum & amplius librarum pondere.
Nec minores sint, oportet, qui postium palorum-
que vices suppleant, memorante Plinio, quem su-
periori ævo Gillius, nostro Tauernier, Latino
idiomate Tabernarius, confirmant. Præterea
Gillius adserit, eos sæpe ad longitudinem decem
pedum augetur, quod exemplis comprobans
Aldrouandus Cardanum alibi adducit, referen-
tem, se vidisse non semel dentes, qui ferme sex cu-
bitos vel incurui æquarent, & si recti fuissent, lon-
giores plane fuissent septem cubitis. Nec est, quod
pondus centum & amplius librarum in dentibus
Tonnen- sibus quenquam deterreat: reperiuntur
enim, quorum singuli pendent 140. libras, qua-
lem apud Batauos vidit amicus; vel 150. siue du-
centas Romani ponderis, duodecim vnciarum,
quales Erasmus Francisci memorat; vel 160. qua-
lem in museo Septaliano describit Terzagus; quin
Var-

Vartomannus in Sumatra duos vidit, qui appensi
libras 336. pendebant. Nobis interea sufficere
potest certum ministri cuiusdam Ducalis testimo-
nium, qui aliquot annis in Sumatra aliisque Indiae
regionibus vixit, testaturque dentes sibi visos fuisse
longitudine sex vel octo pedum, crassitie duarum &
dimidiae spithamarum, pondere centum & 125. li-
brarum. Veterem disputationem, cornua den-
tesue sint appellandi, non definitio; neque tamen
negauerim, placere mihi Aldrouandi Bochartique
de media illorum natura sententiam, quam origo
confirmat, Pausaniae pridem notata, qui a tempo-
ribus superne descendere, & ita foras tendere, non
auritus, sed oculatus testis scripsit, viso in Campa-
nia elephantis cranio: eundemque situm Tonnen-
ses praese ferebant, quibus non obstare potest Mou-
lini Raiique observatio, e maxilla superiori eos de-
riuantium, internamque eorum constitutionem ita
nobis depingentium, quod *intus concaui sint, &*
quadam velut medulla, verum compactiore, quaeque
glandularum aliquam mixturam habere videbatur,
repleti: addit Raius, ex observatione Levvenhoe-
ckii, *eos ex coniunctis iisque admodum exilibus tubu-*
lis constare, ex intima parte seu cavitare dentis origi-
nem trahentibus, & ad circumferentiam eiusdem
terminatis. Caeterum hos tubulos manifestissime in
qualibet dentium Tonnenfium parte conspiciamus,
vna cum corticibus quasi illis in rotundum exten-
fis, quibus elephantorum dentes singulis vel annis,
vel maioribus vitae interstitiis, distingui videmus;
verum, ne quid dissimulem, neuter nostrorum la-
tiori pollet cavitare, quam quousque capiti seu tem-

pori, vel potius maxillæ superiori, inserti fuerunt; nec maiorem Cardanus Aldrouandusque in omnibus agnoscunt, & quanquam ea a Mouliano Raioque latius extenditur, non alios tamen, quam iuniorum elephantum dentes producere poterunt, seniores autem non alio modo comparatos puto, quam Tonnenses, eiusque differentię causam in eo sitam esse, quod in senioribus tubuli isti corticesque non tantum ad extra augeantur, sed etiam ad intra magis magisque constipentur & coalescant, ac simul medulla compactior glandulisque mixta sensim conglobetur & condensetur. Progredior ad dentes molares, quorum quatuor stupendę magnitudinis ponderisque in capite Tonnensi reperti fuerunt, iisque exactissime conuenit Raii definitio, his verbis concepta: *Os Bellue quatuor in utraque maxilla dentium molarium massis instructum. Siquidem plurimi dentes in os solidum & durum ita infixi sunt, ut cum eo & inter se unum & continuum corpus efficiant. Dentes hi lineas parallelas undulatas octo vel nouem in superficie massę efficiunt, suntque reliquo osse candidiores. Massę integrę dentium singularium modo per gomphosin maxillis inseruntur: anterior tamen in superiore maxilla, extremitate altera in maxillam insigitur, deinde palato oris parallelas antrosum producta, in acutum tandem mucronem desinit, qui in sinu ad id facto in extremitate maxillę excipitur. Incisoribus omnino caret* Equidem his caret etiam noster elephas Tonnensis, singulę vero massarum molarium constant osse duro & vitri instar candenti, nucleoque; tum in superficie duodecim lineas parallelas undulatas, siue strias molares

res.

res habent, reliquo osse candidiores; in quolibet latere sedecim striæ expressæ sunt, totidemque cavitatibus per gomphosin maxillis inserti fuerunt, quas vbi scilicet perfoderis, repletas inuenies dura quadam atque rubicunda materia, medullæ vasorum neruorumque petrefactæ simillima: præterea parte illa, qua ex maxilla prominuerunt, luculenter apparet læuitas duorum fere digitorum, qualem in Hibernicis notauit etiam Moulinus. Nec est, quod deterreri nos patiamur octonario Hibernicorum numero, quanquam eundem in alio elephanto Peirescium, brachio suo in os belluæ ingesto, deprehendisse Gassendus narrat: pro quaternario enim stant non tantum ex antiquis Aristoteles & Plinius, sed & ex recentioribus Walter Schultze, qui diu in India versatus est, ipseque, vt videtur, Raius, qui alioqui non *in utraque*, sed *in singulis maxillis* quatuor dentes dicere debuisset. Causam differentia quære licet vel in naturæ varietate, quæ vt in aliis animalibus homineque ipso, ita etiam in elephantis numerum dentium non semper eundem producat; vel in ætatis differentia, ita vt dentibus posterioribus in iuuentute excisis anteriores, copioso adfluente nutrimento, spatium expleant. Certe quatuor Tonneses in posteriore sui parte manifestissimas habent extremitates processusque incuruatos, ex quibus liquet, in maxillæ extremitate illos constitisse; eosdem processus pars anterior ostendit, & qui superiori maxillæ inserti fuerunt, non solum longiores sunt inferioribus, secundum Moulini obseruationem, sed in acutum quoque mucronem desinunt a Raio obseruatum: imo idem fere maxillæ ex-
plent

plent spatium, quod octo isti apud Moulinum; metitur enim ille longitudinem anterioris dentis in maxilla inferiori sex digitis cum dimidio, posterioris tribus; totius vero maxillæ $21\frac{1}{4}$ digitis, ac superioris maxillæ octodecim. Fossores Tonnenses discrimen hoc non satis obseruantes eandem vtriusque maxillæ longitudinem dixerunt, trium nempe pedum, siue triginta sex digitorum; dentes autem maxillares sibi inuicem insistentes repererunt, longitudinem singulis vnus & dimidiæ spithamæ adsignantes, quam tamen accuratiori examine diuersam reperi, superiorum quidem propter acutum mucronem quindecim fere digitorum, inferiorum vero quatuordecim. Accipimus autem distantiam maxillarum, quam iidem dederunt fossores, trium & dimidii pedis, siue 42. digitorum, eaque cum distantia 21. digitorum, quam inter ossa zygomatica siue iugalia statuit Moulinus, collata, denuo deprehendimus, magnitudinem elephantis Hibernici Tonnensem bis æquasse: idem confirmat distantia cranii ab vno extremo ad alterum, in Hibernico $20\frac{1}{2}$ digitorum, in Tonnensi trium & dimidii pedis. Nec dubito, quin plura eius rei argumenta dare possemus, si caput integrum conseruatum fuisset; quo plane comminuto his contenti simus oportet. Multo minus ex collatione reliquorum ossium id sperare licet. Præterquam enim, quod pleraque in minutas pariter collapsa sunt particulas, cum ad lucernam effossa prius sint omnia, quam apparente capite mons perfodere-tur, exactam fane illorum mensuram numerum-que inire nemo cogitauit. Lustrabimus tamen
resi-

residua fragmenta, non negligentes quorundam
ossium dimensiones, a fossoribus indicatas. Equi-
dem nihil dubitare attinet, quin omnia reperta
sint, ad absoluendum elephanti sceleton necessaria.
Repertæ enim fuerunt vertebræ colli seu cervicis,
crassitie quatuor spithamarum in circumferentia,
duarum altitudine; quarum adhuc tres optime si-
bi respondentes supersunt, earumque præcipua
monstrat verticem acuminatum. Repertum est
os humeri cum acetabulo & capitibus siue globis
duobus maximis, adhuc residuis, pedumque ante-
riorum ossibus, ulnæ, radii, carpi & metatarsi,
quorum nonnulla tantæ fuerunt cavitatis, vt ma-
nus tota inseri potuerit; singula autem referta non
arenis, sed minutissimis medullæ petrefactæ parti-
culis, quæ ori indita non stridorem dentium caus-
fantur, arenæ instar, sed in lingua liquefcunt, gustu-
que terreo transmutationem istam produnt. Re-
pertæ sunt vertebræ dorsi cum costis adstantibus,
sed nihil ex iis integrum euasit; duo tantum frag-
menta costarum exigua vidi, alterum crassitie vn-
decim, alterum plus quam septem digitorum: sed
Moulinus earum crassitiem non indicauit, longi-
tudine tantum longissimæ 32. digitorum conten-
tus. Idem vertebrae caudæ adustæ numerare non
potuit, neque nos dare possumus, qui repertam
quidem, alio tamen delatam nouimus. Reper-
tum porro est os Coxendicis duorum & dimidii pe-
dis longitudine cum acetabulo & inserto femoris
capite; Moulinus longitudinem illius non expri-
mit, sed ossis innominati 25. digitorum: at os co-
xendicis tertia tantum pars est ossis innominati, re-
liquas

liquas duas, os ilion & pubis, fossores dimetiri neglexerunt. Reperta sunt ossa crurum pedumque posteriorum, tibiæ, fibulæ, tarsi & metatarsi; e quibus adhuc superat pars tibiæ, principio & fine carens, crassa tamen superiori parte 22. digitos, quibus sursum versus sex alios facile accreuisse *avroψία* docet; inferiori parte habet crassitiem 17. digitorum, indeque rursus duplex emergit crassities ac longitudo Hibernici, cuius tibiæ dicit Moulinus longam 19. digitos, rotundam, ubi crassissima, plusquam 14. & ubi tenuissima, $7\frac{1}{2}$. digitos. Hic notanda est maior pedum anteriorum præ posterioribus validitas & crassities elephantis propria, & ab Alberto Aldrouandoque explicata. Neque enim tantæ capacitatis est tibiæ, ut manum intrudi patiatur, quod in quibusdam ossibus, vlnæ sine dubio, licuisse fossores aliique memorant. Denique supersunt bina ex tarsi ossibus sibi inuicem contigua, ne quisquam dubitet, illa etiam adfuisse. Omnia isthæc ossa porosa & rimosa sunt, ut in reliquis animalibus, alteriusque plane formæ, ac dentes, tam maxillares, quam exerti. Sium quoque totius animalis attendere iuvat. Cornua siue dentes maximos versus ortum ac septentrionem protendebat; pes anterior sinister lateri capitis adiacebat extensus; dexter sub corpore deorsum inclinatus; sinister posterior in acetabulo iucuruatus; dexter denique initio statim repertus & hinc inde distractus fuit. Quæ omnia situm minime naturalem vel ordinarium, sed extraordinarium plane violentumque produnt. Tandem fossores referunt, ossa quidem illa iacuisse debita

bita serie, sed ubi sunt inarticulationes, partim pal-
mi, partim semipalmi, (palmum minorem quatuor
digitorum intelligo) spatio distincta fuisse. Quo-
rum ratio in pinguedine, cartilaginibus ac ligamen-
tis, carne denique ac intestinis sita est, quibus putre-
factis vacuum locum arena occupavit, artusque
pondere suo magis magisque disiunxit.

Haftenus igitur ad oculum demonstrasse me ar-
bitror, MAGLIABECHI CELEBERRIME, ossa
Tonnæ reperta Elephantinis exactissime respon-
dere. Nunc ad alterum disquisitionis caput ve-
nio, an illa sint unicornu fossile siue minerale in
terræ gremio generatum, vel potius animale petre-
factum? Equidem nemo rerum Physicarum non
prorsus imperitus inficias iuerit, dari eiusmodi
Fossilia seu Mineralia, caluariatum prægrandium,
dentium ossiumque specie efficta: & quomodo *na-
tura tam immanes caluarias, tam immania humani
(adde & animalis) corporis membra, ad femorum, ti-
biarum, costarum, dentium similitudinem producat,*
omnium optime clarissimeque explicatum dedit Kir-
cherus Lib. VIII. Mundi subterranei Cap. IV. di-
*cens, Latere in subterrestribus visceribus intra saxo-
forum montium hiatus, terram quandam limosam,
quam margam cum Agricola supra nominauimus,
gypsea materiae mistam: quæ terræ ubi per rimas mon-
tium nitrosam fluorem receperit, fit, ut illa veluti
cortice quodam gypseo inducatur, qui uti cum tem-
pore lapidescit, ita quoque salis nitri splendore albe-
dine sua os proxime emulatur, utpote candidum, ri-
mosum & friabile. Si itaque intra terræ concavitates
hæc terra concavitate rotundæ locum invenerit, na-
scetur*

scetur pila rotunda, quæ discussa caluariam proxime
emulatur; si matrix fuerit disposita sub forma femo-
ris humani (alteriusue animalis) aut costæ aut alte-
rius membri, marga in ea contenta super affuso salni-
troso liquore, femur humanum minus, maius, maxi-
mum & prorsus giganteum, pro matricis magnitudi-
ne exprimet. Atque hæc sunt ossa ista, quæ natura
producit, & passim ossa gigantum communi hominum
persuasione dicuntur; quæ tamen si confregeris, nulla
in eis nec medulla, nec medulle fistulosus meatus repe-
ritur, quod fieri deberet, si hominum (animaliumque)
ossa forent. Has obseruationes suas certissima ex-
perientia Kircherus ipse confirmat, visis abs se in
pariete antri Panormitani dentibus paruis, medio-
cribus, maximis & excessiuæ magnitudinis, ea serie,
qua natura maxillis animalium inserere solet, infi-
xos, tanta copia, ut centum carros inde onerari posse
facile crediderit: alibi protuberabant vertebrarum,
genuum, tibiæarum & caluarie vestigia, nullo tamen
ordinis nexu, nec quidquam inter omnia osseæ sub-
stantiæ vestigia, organizatum, uti sunt caput, manus,
pedesque, reperièbatur; unde luculenter admirabi-
lem Naturæ in ossibus, aut ossibus similibus saxis for-
mandis industriam primo se cognouisse fatetur Kir-
cherus, a Marchione Vintimiglia, lustrationis comi-
te, duo edoctus, nobis maxime proficua: quorum al-
terum est, in agro Solonio iuxta mare, Drepanum &
Panormum inter, ab agricolis vera adhuc erui ossa
elephantum, qui præteritorum seculorum temporibus
ab Afris in Siciliam contra hostes in bellum educti, ibi-
demque interfecti tumulati que sunt, posteris tempo-
ribus tandem detectis ossibus, quæ & imperiti passim
pro

pro gigantum ossibus venditant: alterum, hic discrimen esse inter ossa vera & a natura minerali producta, quod illa semper tibiatarum canales, fistulososque meatus olim medulla refertos retineant, hæc vero solidum lapidem sine ulla tibiatarum concavitate mentiantur. Vides, DOCTISSIME MAGLIABECHI, quale discrimen intersit inter vera ossa elephantina ex terris eruta, & mineralia. Age itaque, conferamus Tonnensia, & simul adspice fragmenta, quæ SERENISSIMVS PRINCEPS meus dono Tibi mittit. Equidem nostra tantum abest, vt meatibus medullaribus careant, aut, ne reliquas Kircheri regulas omitteremus, nullo ordinis nexu inter se iaceant, nihilque ossium organizerum contineant, vt potius ea omnia ibi luculentissime existant omniumque oculos incurrant. Quæcunque enim in Elephanto sunt ossa concava & fistulosa, medullisque referta, ea in nostro etiam sceleto paria faciunt: nec turbare nos debet exertorum dentium soliditas ad eam usque partem, qua in maxilla figuntur, quippe in maximis natiuis etiam deprehensa. Omnia porro isto ordine inter se connexa sunt, quem natura requirit, situ violento & extraordinario non impedita. Ossa, quæ Kircherus organizata vocat, & inter mineralia antri Panormitani ossa frustra quæsiuit, in nostro sceleto, ne minimo quidem excepto, quod ex reliquiis colligitur, perfectissime comparuerunt. Cranium sane cellulis pro vasis nervisque transmittendis curiosissime distinctum est, ne cavitatem cerebri, medullæ spinalis processu destituitur: dentes exerti natiuum colorem, læuorem, strias, tubulos, interstitia siue cortices, referunt, imo dexter ab animali viuo limatum se prodit; maxillares descriptioni Raianae

B

optime

optime conuenientes sua gaudent gomphosi, seu
cauitatibus sinubusque, quibus maxillæ inserti fue-
runt, medulla rubicunda petrefacta adhuc repletis.
Vertebræ colli acuminato vertice præditi, & ossa
tarsi, sibi inuicem responderit: capita maxima seu
globi acetabulis suis, costæ spinis dorsi iuncta fue-
runt. Nec plura ex præcedentibus repeto, cum
hæc altius expensa cuilibet persuadeant, non posse
naturam ludentem sibi que relictam, nec animali,
cuius partes sunt, concurrente, corpus eiusmodi
organicum omnibus numeris absolutum formare:
aut si quis regerere voluerit, dari nonnulla vnicor-
na fossilia vulgo dicta & mineralia, quæ fistulosos
meatus habent, illi ex Kircheri principio in ipsa ex-
perientia fundato facile reponerem, fossilia isthæc
non ex mineralium, sed animalium genere esse, con-
trariam sententiam probandi onus eidem relin-
quens. Inuictum enim argumentum est, quod in
Coniecturis de antiquissimo statu Helmstadii pag.
13. proponit Conringius: *Posse vero naturam, re-
lictam sine omnibus adminiculis, ossa unde quaque
perfecta condere, qualia in fœtu primum conforman-
tur, deinde in adultis diuturna nutritione animali
persici solent, id vero est ἐν τῶν ἀδυσιάτων. Eoque
soliis nature luxuriantis lusui tribuere, confectio-
nem tot in usus vite conformatorum & omnibus mo-
dis absolutorum ossium, utique sine nota summe ab-
surditatis haud licuerit.* Accedit alterum argumen-
tum non minoris ponderis, quod eodem loco Kir-
cherus nobis suppeditat, dicens, margam pro diuer-
sa cauitatis seu matricis in terræ visceribus disposi-
tione, diuersa ossium simulacra producere. Licet
itaque in arenis Tonnensibus margam succumque
seu

seu aquam lapidescentem, quæ Kircheri fluor ni-
trosus audit, recondi facile concesserim, tamen quis
vnquam sibi imaginabitur, cavitatem seu matricem
ita ibi olim dispositam, vt skeleton elephanti situ ex-
traordinario supra descripto iniectum representa-
rit, quam postea marga fluens fortuito deprehen-
sam repleuerit, temporisque successu in istam excre-
uerit molem? Certe influit eadem natura, eadem
materia, idem calor, idem humor, idem fomentum
terræ, eadem generandi ratio, sed diuersissima pro-
ducta sunt pro diuersitate ossium elephanti genui-
na; quatenus sunt in capite cellulis distincta; in
dentibus maxillaribus vitri instar dura & candentia,
striis vndulatis prædita; in cornibus siue dentibus
prominentibus lævia, flauescencia, in cuspide lima-
ta, striata, tabulis ac interstitiis conspicua; in reli-
quis ossibus porosa, & plane ad normam rationem-
que corporis organici formata? Quis, inquam, re-
bus sic stantibus illam in sententiam se vnquam ab-
duci patietur? Nonne multo est verisimilior altera
Anselmi Boëtii de Boodt, Rudolphi II. Imperatoris
Archiatri, in Historia Gemmarum & Lapidum lib.
II. Cap. 242. qui postquam docuerat, *margam lapi-
descente & subterranea aqua fluente irrigatam vel
solutam, lactis instar fluere per terræ cavitates, ab-
sorptaque serosiore aquæ parte, crassiorem cavitates
implendo sisti, & absorto humore omni coalescere,
lapidisque formam & cornuum præ se ferre*, quæ
Kircheri aliorumque communis est opinio, subiicit:
*Verum si lacteus hic humor non in cavitatem, sed in
lignum aliquod vetustate arefactum incidat, illius-
que corpus iam leue & porosum subeat, tandemque
vel exhalata aquæ tenuioris portione crassior rema-*

neat, tandem coagulata lignum transmutat eiusque partes sibi assimilant, ita tamen, ut species ligni nosci & interdum odor deprehendi possit. Quod ligno contingit, id etiam cornibus ceruinis dentisque elephantis aliisque quadrupedum partibus, si in huiusmodi loca decidant, contingere potest. Hinc fit, cornua ista fossilia inter se multum differre, & pauca eandem faciem ostendere, imo aliqua dentes, tibias, maxillas, aliasve corporis partes referre. Hanc sententiam proxime ad veritatem accedere iudicat Olaus Wormius in Museo pag. 54. Quid igitur vetat, episcopi horum doctissimorum Medicorum acquiescere, modumque, quo in petram conuersa sunt ossa elephanti Tonnenfis, verbis eorum exprimere, praesertim cum non solum dentes elephantis, sed alias quoque partes quadrupedum, (quidnam & omnium maximi?) hac ratione mutari posse disertissime fateantur? Deuenerat igitur quouis modo ac tempore, (de quo infra dispiciemus) in collem arenosum Tonnensem Elephas mortuus, cuius ossa temporis longitudine arefacta calcinauit ignis subterraneus, eaque iam leuia & porosa subiit lacteus ille margae humor, & exhalata aquae tenuioris portione crassior remansit, (cujus particulas in cranio ossibusque porosis ob maiorem albedinem ab eorum substantia facillime discernere licet,) & tandem coagulata totum Elephanti Sceleton transmutauit eiusque partes sibi assimilauit, ita tamen, ut species ossium interna & externa nosci & forte etiam odor deprehendi possit. Vltimum de odore subdubitans adieci, quoniam tentare nondum licuit. Si tamen Boëtius odorem intelligit, quem ligna & ossa petrificata in furno Chymico spargunt, id de nouissimo examine

ne

ne adseuerare possum, quod nares propius admo-
uentium idem prorsus adflauerit odor, quem ossa
cornuaque adusta dare solent. Aliquot eboris siue
dentium elephanti fossilium exempla protulit Bar-
tholinus postremo de Unicornu capite, in medio
quidem relinquens, num dentes fuerint in lapideam
duritiem compacti ætatis moræque ambitu, an ex
prima lapidum mole in certam tantum dentis cor-
nuve figuram effecti a natura; falsus tamen, utriusque
suam esse rationem, si alterutrum nolis; neque sper-
nenda petrefactionis exempla causasque adiiciens.
Ad eundem modum hæsitabundus pronuntiat de
dente maxillari elephantis, alteroque Rosmari in
petram seu silicem conuersis, To. I. Actorum Philos.
& Medicorum Hafniensium pag. 83. 84. nostram ta-
men sententiam diserte amplectitur, alioq; Rosmari
dente petrefacto illustrat Medicus Islandus, Arngri-
mus, in iisdem Actis To. IV. pag. 182. Eidem apertius
fauet Antonius de Pozzis, Archiater Cæsareus, in
epistola ad Lambecium, quam ipse Lambecius vna
cum figura dentis elephantini maxillaris, Tomo VI.
Commentariorum de Bibliotheca Cæsarea appen-
dit pag. 315. 316. Is enim non solum dentem istum,
sed & femoris tiliarumque ossa Badenæ reperta pro
veris elephanti, sed petrefactis habet, addito ratio-
cinio: *quod si lapideam mentiatur naturam, hoc ac-
cidit a terre, cui sepeliuntur, occultis conatibus, quæ
suo concentrato archeo semina extrahit lapidifica-
tionis atque indurat.* Plura eiusmodi ossa elephan-
tina petrefacta in Romanis cimeliis adseruari ex Ce-
leberrimi Ciampini obseruatione colligo, quam in
Ephemeridibus Naturæ Curiosorum an. 1688. pag.
446. deprehendi. Refert enim ossa quædam miræ

magnitudinis effossa, femoris, scapulæ & vertebra-
rum quinque, inter quas erat illa ceruicis, quæ pon-
dere simul 180. libras Romanas excedebant; & a ple-
risque pro giganteis habita, cumque aliis eiusmodi
in vrbis Cimeliis, Chifiano præsertim, collata, omni-
um maxima erant. Dubio autem exorto, an reuera
Gigantis, aut potius Elephantis essent, *ad eruditum
amicum Florentiæ commorantem data fuerunt lite-
ra, ut exemplar sceleti Elephantis, qui in celebri Me-
dicorum Museo visitur, mittere non dedignaretur;*
*qui petitioni benigne annuens, optatum transmisit
exemplar, quare facta cum ossibus collatione, unani-
mi consensu iudicatum fuit, tam illa nouiter reperta,
quam antiqua in Cimeliis asseruata Elephantum
esse, & pro certo habuimus, illorum elephantum fuis-
se, quorum Plinius lib. VIII. cap. 2. & 6. meminit.*
Addit Ciampinus, *varia deinde alia ossa lapidefa-
cta dentesque fossiles collata fuisse.* Non diffiteor,
OPTIME MAGLIABECHI, cum mihi de ossibus
Tonnensibus cogitanti hæc in mentem redirent,
primum inde ortum consilium, rem totam tibi ex-
ponendi, quod spe tenerer haud infirma, litis Roma-
næ sceleto Mediceo feliciter sopitæ exemplo, no-
stram quoque terminari posse. Ratum interim fir-
mumque esto, sceleton elephantis Tonnensis pristi-
nam ossium naturam calcinatione subterranea, phi-
losophicæ analogâ, maximam partem perdidisse,
adeoque ossium calcinatorum instar friabile esse, ac
insigni adstringendi robore pollere. Equidem si
ebori natiuo adstringens vis est, quæ tamen gustu
non percipitur, vt Aldrouandus adnotauit; quidni
ea potius se exerat linguæque adhæreat in ebore, tot
annis in terræ gremio latente, calcinato & maxi-
mam

mam partem petrefacto ; Neque enim ossa nostra in lapidem ita conuersa sunt, ut nulla osseæ naturæ intrinseca remanserint indicia, quæ examine chymico per ignem instituto extorqueri possint. Id sane cum apud nos susciperetur, non solum in vase fictili, quod Retortam vocant, remanserunt frustula ossium iniecta, & colorem figuramque spodii, & odorem ossis cornuque adusti manifeste referentia ; sed etiam phlegma vitreo vase, cui Recipientis nomen, exceptum, sal volatile gustu, & oleum pinguedine tenui innatante prodiderunt. Postea particulae istæ ossium in figuli fornace fortius calcinatae, albo colore præditæ tubulos striasque dentium elephanti aperte monstrabant; tum elutriatæ & inspissatæ, vt Chymicorum vocabulis vtar, tam in sedimento seu lixiuio sal crystallinum continebat, quam in phlegmate saporem multo acriorem linguæ gustandum præbebant, oculis iucundo spicularum salinarum innatantium spectaculo relicto. Quæ omnia quidem ex ossibus cornubusque animalium quotidie eliciuntur, nulla tamen huius generis ex lapidibus, margis aut osteocollis erui possunt, cum lapides ne calcinari quidem sese patiantur, sed in calcem igne degenerent, cuius rationem Kircherus lib. X. Mundi subterranei cap. IV. *in exigua humiditate quærit, qua fit, vt partes spirituosæ lapidum ob sulphuris pinguedinem partes fixas in calcem resoluant.* Quis igitur amplius dubitauerit meæ subscribere sententiæ, faterique, vera elephanti ossa Tonnæ reperta, sed igne subterraneo, quem satis prodit odor sulphuris terrestris in phlegmate residuisque particulis, calcinata, & maximam partem petrefacta? quæ causa est, quod nec sal volatile, nec oleum ea quantitate sperare inde

liceat, quam ossa recentia suppeditant; idque magis, cum in his etiam ex Medici Angli, Cloptoni Hauers, in nouissima Osteologia obseruationibus, sal volatile vix trigessimam, oleum non multum vltra vigesimam quartam ossium partem constituent; tantillum vero in ossibus lapidefactis fere absorptum eiusque vix superesse vestigia, quis iuerit inficias? Cæterum alius nonnullis eximendus restat scrupulus, qui negant, vllum in rerum natura elephantem vnquam fuisse, cui tantæ magnitudinis ossa conueniant. Enimvero hos ego iubeo securos esse & Indiæ Africæque itineraria adire, in quibus non solum tantæ, sed maioris etiam proceritatis elephantos reperient. Hibernicus quidem Moulini, ad cuius normam nostrum sæpius exegimus, vix maior fuerit Antuerpiensi, quem Goropius Becanus apud Aldrouandum accurate dimensus est, eiusque altitudinem octo pedum reperit. In sceleto autem Hibernico longitudo ossis innominati est 25. femoris 28. & tibiæ 19. digitorum, qui simul efficiunt 72. digitos, siue sex pedes: his duos addo pedes pro explendo spatio, quod plantæ pedum, curuatura dorsi, cartilagine, caro denique & cutis requirunt, indeque colligo, quam dixi, Hibernici elephanti octopedalem altitudinem. Cum vero collatio supra instituta docuerit, Tonnenfis ossa ad minimum altero tanto maiora fuisse, tum inde simul conficitur, sedecim circiter pedum altitudine illum eminuisse: hæc autem tantum abest, vt insolita sit, vt potius Iulius Cæsar Scaliger Exercitatione 204. eandem diserte notauerit, ex Indicarum nauigationum scriptoribus referens, *elephantos senum denum pedum excedere proceritatem*. Sed dantur longe maiores. Ioannes Iacobus Saar in Iti-
nera-

nerario refert certum mensuræ genus, *Gobdel* appel-
latum, tres partes vlnæ (Norinbergensis, vt arbitror,
propter auctoris patriam) æquans, & trecentorum
siue quadringentorum Imperialium pretio æstima-
tum, cui vendibiles insulæ Ceylon elephantos sub-
iiciunt, altitudine septem, octo, nouem, decem, &
vndecim *Gobdel*: neque maiores visos sibi esse. Vl-
na autem Norinbergensis quatuor circiter digitis su-
perat duos illorum pedum, quos hætenus adhibui:
vnde sequitur, mensuram *Gobdel* circiter esse 21. di-
gitorum, adeoque maximum elephantorum Saario
visum plusquam nouendecim pedum altitudinem
habuisse. Philippus Pigafetta in descriptione regni
Congensis Africani fidem facit, vestigia maximo-
rum ibi elephantorum in diametro quatuor spitha-
mas, quæ duos pedes & octo digitos referunt, exce-
dere; in elephante Antuerpiensi calcis siue plantæ
imæ diameter pedis vnus & duorum paullo plus
minus, digitorum erat: collata vtraque diametro
deprehendemus, maximorum in Africa elephantum
altitudinem octodecim pedes superare. Sed inde
simul liquet, hodiernum elephantos Indicos Africa-
nis maiores esse, quod Aldrouandus & Bochartus ex
antiquis probant scriptoribus. Nec dubito, quin ex
India fuerit allata *costa elephanti, quæ in Anatomico
Academiae Leidenfis Theatro ostenditur, iuxta exto-
riorem flexuram octo admodum pedes longa, & ubi
spississima est, circa ossis sterni commissuram, pedem
vnum cum tribus vnciis circuitu suo implens*, a The-
odoro Ryckio in Oratione de Gigantibus descri-
pta: at longissima elephanti Hibernici costa vix 32.
digitorum erat; cumque octo pedes 96. digitos con-
tineant, sequitur, elephantem istum, cuius costa

Lugduni Batauorum seruatur, 24. pedes altitudine æquasse : ac tales profecto ad minimum fuerint elephanti Cosrois, Persarum Regis, ab anonymo Arabe apud Bochartum celebrati : *nonnulli duodecim cubitos proceri erant, quod valde rarum est ; quia plerique non superant septem cubitos.* Si cubitus in sensu vulgari apud nos accipitur, vix duos pedes, i. e. 24. digitos æquat, eoque pacto hi elephanti eiusdem cum Leidensi fuissent proceritatis : sed mihi videtur Cosroës elephantos suos dimensus antiquis Persarum cubitis, a Golio in Notis ad Alferganum pag. 74. 75. ex scriptore Arabe Geodætico explicatis, quorum singuli digitos 27. comprehendebant : hoc autem modo quilibet istorum elephantum fuisset altitudine 27. pedum. O stupendam vereq; rarissimam & regio stabulo dignam illorum proceritatem ! quam quicumque considerauerit, Tonnensem nostrum, plusquam dimidia parte minorem, non adeo mirabitur.

Verum vnde tandem in has terras, collemque hunc arenarium peruenit elephas hic, solito saltem maior ? Hæc sane quæstio, ERVDITISSIME MAGLIABECHI, plurimas curiosorum coniecturas peperit, quorum alii a Romanis mercatoribus, alii ab Attila, alii a Carolo Magno, alii a Comitibus Gli-chensibus, alii superiori demum sæculo, in hanc regionem delatum tumultatumque finxerunt. At præterquam, quod earum singulæ suis laborant difficultatibus, quas nunc enarrare supersedeo, omnes certe variis argumentis simul infringi possunt. Cuiusmodi est, quod eboris vsus antiquissimus credere non permittit, defosso ibi elephanto dentes præstantissimos ac longissimos haud fuisse ademptos ; nec tantæ
pro-

proceritatis bellua ex India vel Africa facile trans-
ferri antiquioribus temporibus, aut recentioribus
circumduci potuit, & ab aliis obseruatum est, non
seniores ætate, sed iuniores, in Europam deportari;
multo minus quisquam in mortui elephantis gra-
tiam tantæ profunditatis, 24. pedum, foueam fieri
curauerit. Maxime autem illis aduersatur ipsa mon-
tis arenosi ratio, quæ diligentius inspecta nunquam
se perfossam & deinceps rursus repletam manifestis-
sime prodit. Primum stratum supeditat humus atra
quatuor pedum; succedit glareæ friabilis duorum &
dimidii pedis, cuius medium osteocollæ tofaceique
lapides duorum pedum altitudine explent, vt & sub
ea dimidii pedis spatium: sequitur argilla arenosa
sex circiter pedum, in qua iterum osteocolle duo-
rum digitorum, & infra vnius pedis altitudine oc-
currit: hanc excipit alterum glareæ stratum sex cir-
citer pedum, eique demum subiacet arena alba &
pura, cuius profunditas nondum explorata est, quod
in ea vix tres pedes effossa elephantis sceleton appa-
ruit. Enimvero si vnquam perfossus iniectoque ele-
phante repletus iterum fuisset hic collis, minime
strata stratis ordine imposita, sed omnia illa arena-
rum genera terræ nigræ permixta inueniremus, vt
quotidie in tumulis fodiendis fieri solet: multo mi-
nas tofacei lapides in hanc duritiem coalescere, aut
osteocollæ radices suas venasque, per totum mon-
tem ad ipsam vsque superficiem conspicuas, sparge-
re, tantave quantitate crescere potuissent, vt statim
in medio primæ glareæ, quæ atram humum proxi-
me contingit, duos pedes, & sub ea dimidium exple-
rent, seque inferius in argillam arenosam extende-
rent, spatium duorum digitorum & sub ea pedis
vnius

vnus occupantes. Nihil igitur superest, præterquam
vniuersale diluuium, in quo periit cum aliis sui gene-
ris diuersique animantibus elephas noster, vndisque
immanibus raptus & iactatus, aquis tandem decre-
scere incipientibus fundum petiit, cui aquæ ista di-
uersarum arenarum strata induxerunt, iisque in su-
perficie exsiccatis atra tandem humus sensim accre-
uit. Quemadmodum enim diuersa arenarum strata
satis probant, collem Tonnensem ex diluuiio origi-
nem trahere, ita altitudo terræ nigræ idem confir-
mat. Vtrumque breuiter ostendendum mihi video.
Prius faciam præclaris obseruationibus, a Nico-
lao Stenone, Medico apud Vos quoque celebri, in
Dissertatione de capite canis carchariæ dissecto,
quam Myologiæ Specimini adiecit, suppeditatis,
quas tamen omnes describere vetat epistolæ ratio.
Loquitur quidem ille præcipue de aquilium ani-
mantium partibus, vti sunt ostreorum testæ & simi-
lia, cum ex terris eruuntur; sed nihil prohibet, de ter-
restrium quoque animantium partibus eo modo ef-
fossis idem pronuntiare. Etenim colli Tonnenfi ap-
plicari plane possunt, quæ Steno refert de terra, vnde
corpora hæc eruuntur. Nam & iste quibusdam
in locis durior est, tophumque & osteocollam conti-
net, in aliis mollior, argilla sabuloque refertus, com-
positus ex stratis sibi mutuo impositis, & ad Hori-
zontem obliquis. Bene autem arguit Steno, *quod*
terram mollem spectat, cum eo molliora sint corpora
illa, (nos elephantis nostri ossa subaudiamus) minusque
contactum ferant, quo profundius latent; tantum
abest, producat ea terra, ut potius eadem destruat.
Nec est, quod quis credat, idco molliora ea esse, quia
necdum perfecta sunt; quæ enim mollia sunt, dum ge-
neran-

nerantur, quodam quasi glutine unitas inter se partes continent, (ut videre est in recentibus pinearum & amygdalorum corticibus,) at hæc corpora omni glutine priuata in puluerem dilabuntur, adeoque mollities ea destructionis, non productionis, argumentum videtur. Quæ in sequentibus disputat Steno, terram istam non fuisse compactam, cum prædicta corpora ibi producta sunt; eamque aquis olim non solum tectam, sed plane immistam, imo pro aquæ sedimento sensim congesto habendam esse, nullo negotio ad collem Tonensem referri possunt: mihi tantum excerpere quædam placet ex pag. 211. 212. *Quod argilla, & sabulum aquæ vehementius agitatae immisceantur, præceps torrentium per id generis terras prolapsus, & aquarum a ventis agitatio notius reddidere, quam quod pluribus exponi mereatur. Nec probatu difficile est, in aquis stagnantibus, imo in limpidissimis aquis, sabulum, argillam, & tophos, omnisque generis solida sæpius delitescere. Quis ergo amplius dubitauerit, collem Tonæ arenarium ex diluuii sedimento superesse? Plura hanc in rem ex terræ visceribus perita argumenta suppeditat Iacobus Grandius, Medicus Venetus, in epistola de veritate diluuii vniuersalis, & testaceorum, quæ procul a mari reperiuntur, generatione, e quibus tantum tria priora excerpere iuuat: In multis montibus altissimis, non solum Europa & Asia, sed etiam Africa & America, extant certa vestigia maris, quod illic sedimenta deponens strata produxit uniformia, & horizonti parallela, quod nulla ratio suadet contingere potuisse, nisi tempore diluuii vniuersalis. II. Idem testantur longissimi Terrarum tractus, obducti variis collibus*

are

*arenosis, ex alluentis & turbidi fluidi sedimento
ortis & magnam cum maris fundo similitudinem ha-
bentes. III. Magnæ aperture montium, fluminum
atque torrentium corrosione factæ, ostendunt diuersa
solida, ex affuso & supernatante fluido diuersis modis
diuersa corpora comprehendente atque lapidescente
producta. Itemque varia sedimenta sibi inuicem im-
posita, veris Conchis, & aliis marinis abundantia.*
Reliquas diluuii demonstrationes physicas a Gran-
dio allatas silentio prætereo, de vltima tantum ex
fossione puteorum Mutinensium monens, idem ar-
gumentum nouissime prolixius tractasse Bernardi-
num Ramazzinum, Medicum Mutinensem, pecu-
liari de fontium Mutinensium admiranda scaturigi-
ne Tractatu, quem Celeberrimi Actorum Lipsien-
sium Collectores fauori Tuo acceptum ferentes,
Calendis Nouembris an. 1692. prolixius recensue-
runt. Cæterum de atra humo post diluuium terræ
adnascente, multa peculiaria obseruauit Olaus Rud-
beckius, Medicus Suecus, Tomo I. Atlanticæ cap. VI.
quæ aliis quoque doctissimis probata viris, nunc
transcribere nihil attinet: ad nostrum tamen col-
lem arenarium si applicare placuerit, sciendum
prius est, in illis quidem syluæ Thuringicæ monti-
bus, qui metalla continent & ex durissimo constant
saxo, atram istam humum duorum circiter pedum
deprehendi, multoque tenuiorem pro montium de-
cliuitate; aliis verò in locis quatuor pedes æquare
vel excedere, cum primis in vallibus, quæ illam plu-
uia ex montibus ad se deriuatam exceperunt. Quod
vti facit ad Rudbeckii desiderium, altitudinem ni-
græ terræ in regionibus Suecia calidioribus & plu-
uiâ copiosiori irrigatis nosse cupientis, ita vicissim
osten-

ostendit, altitudinem eius quatuor pedum in colle
Tonnensi a diluuii tempore haud frustra deriuari,
indeque euinci, nullum elephantem ibi postea se-
pultum esse. Quid autem vetat, his exteris Medicis
Germanum iungere, Hermannum Conringium, qui
in Coniecturis de antiquissimo statu Helmstadii &
viciniæ, nostras quoque regiones diluuiio inundatas
probaturus, triplici potissimum argumentorum ge-
nere pugnat, ex marinis conchyliis, ossibus bellua-
rum, & arboribus siue integris siue partibus, quæ
cum in altissimis montium iugis, tum sub terra locis
profundissimis reperiuntur, petito: nec ea inter
præterit *sudem in sepis usum paratam, cornu item
viri, quæ Thuringi profundissimis saxorum cauernis
repererunt*, quorum istam Salzæ, quæ vix vnus ho-
ræ spatio Tonna distat, hoc in monte Seebergensi,
Gothæ nostræ vicinio, (vnde etiam conchylia ele-
gantissima eruuntur) exstitisse memorat Albinus in
Misnensium montanorum Chronico Tit. XXII.
n. VII. quibus addi forsan merentur arborum folia,
lignorum fasciculi, & spicæ culmis adherentes, quæ
omnia petrefacta in lapidicina Tonnensi, non ad-
modum procul a monte nostro, reperta sunt. Sin-
gularis quoque est Conringii obseruatio, his ver-
bis pag. 37. expressa: *Sunt porro arbores illæ fere omnes
vno quasi eodemque collocatæ situ: radice nempe inter
septentrionem & occasum, cacumine inter orientem & me-
ridiem porrectis: cuius causam non profecto vlla verisimi-
litudine dixeris iocantem naturam. At prostratas arbo-
res a paludosa terra, per Oceani septentrionalis cæcia aut
cauro ventis agitati superiecta, id saltem quam simil-
limum est vero: Præsertim quum ex illa cæli plaga & illis
ventis sevientibus, hodieque omni Germanica maritima oræ
pericula inundationum plerunque creari soleant. Nouum
hinc meæ sententiæ accedit argumentum, quoniam ele-
phas noster cornua sua versus ortum ac septentrionem*
pro-

protendebat; & quanquam id paullo diuersum videtur a Conringiana, notandum tamen est, tantam belluam mari abreptam sese varie mouisse, arbores autem eodem, quo prosternuntur, situ obruptas iacere. Cæterum elephantem vndis immanibus agitatum non mirum est, situm plane extraordinarium violentumque tandem acquisiuisse eiusque membra putrefacta latius extensa: nec alia forsan de causa dentes exerti siue cornua introrsum recuruata fuerunt, quanquam eorum situs in delineatione capitis Hibernici apud Moulinum Tab. II. Fig. III. similis fere deprehenditur, accuratius procul dubio expressus, nisi pleraque eorum pars adusta fuisset; vt proinde potius a morte vel putredine, quam vndis fatalibus id deriuandum videatur.

Sed hæc omnia TVO, MAGLIABECHI ILLVSTRIS-SIME, ac per TE aliorum in Italia præstantissimorum in omni scientiarum genere Virorum iudicio lubens meritoque submitto, felicem me prædicaturus, si hanc epistolam cum iisdem, CIAMPINO præsertim, inter præcipua Gentis vestræ lumina splendente, communicaueris, eorumque sententias ad me rescriperis. Sed amplius progredior, collationemque cum sceleto vestro Florentino instituere cupio: & quoniam tantis locorum temporumque interuallis seiuncti sumus, vt exemplar, quale Ciampinus a vobis impetrauit, sperare nequeam, maximo saltem studio oro & contendo, vt omnium ossium dimensiones accuratissime excipiantur, cum primis capitis & dentium, tam exertorum, quam maxillarum; horumque simul numerus, illorum vero situs & origo, an ex cranio vel maxilla tantum superiori prodeant, & quousq; caui sint? exploretur denique an sciri possit, quot annorum fuerit elephas vester, quantæ proceritatis, & quando cultro anatomico subiectus? Tandem cum Bartholinus extremo de Unicornu capite laudet inter alia Serenissimi MAGNIDVCIS FLORENTINI, summi omnis litteraturæ Mæcenatis Museum, tanquam dentium ossiumque in lapidem mutatorum frequentiam admirandam, eorum quoque rationem cognoscere gestio, ac TE fauente me impetraturum confido. Habes votorum meorum summam, VIR CELEBERRIME, quæ si expleueris, & mihi, & curiosis omnibus rem facies longe gratissimam, Tuoque Nomine dignissimam. Vale. Gothæ Quinto Nonas Maias, M DC XCVI.

sum videtur
am belluam
tem eodem,
æterum ele-
virum est, si-
randem ac-
extensa: nec
a introrsum
s in delineat-
b. II. Fig III.
ul dubio ex-
fflet; vt pro-
dis fatalibus

ILLVSTRIS-
iffimorum in
ubens meri-
hanc episto-
ter præcipua
icaueris, co-
amplius pro-
o Florentino
a temporum-
quale Ciam-
maximo sal-
am dimensio-
apitis & den-
horumque si-
ex cranio vel
sq; caui sint?
norum fuerit
o cultro ana-
s extremo de
imi MAGNI
atura Mæce-
e in lapidem
m quoque ra-
e impetratu-
mmam, VIR
hi, & curiosis
oque Nomine
onas Maias,

21

Pou Yb 1927 QK

f

ULB Halle

3

004 823 559

9/16 1707/09

0/12

WIL
S
E
AN
M
BIBL
E

8-BIBLIOTHEK
ALLE
LE

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

KODAK Color Control Patches © The Tiffen Company, 2000
Kodak LICENSED PRODUCT
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

